

მუნიციპალურ დონეზე ნარჩენების მართვის თანამედროვე მიდგომების დანერგვის საქმეში საზოგადოების ჩართულობის როლის შესახებ

პოლიტიკის დოკუმენტის რეზიუმე

2016

მუნიციპალურ დონეზე ნარჩენების მართვის
თანამედროვე მიდგომების დანერგვის საქმეში
საზოგადოების ჩართულობის როლის შესახებ

პოლიტიკის დოკუმენტის რეზიუმე

ავტორები: ქეთევან ცხაკაია, დავით ცისკარიძე

აღმოსავლეთ პარტნიორობის სამოქალაქო საზოგადოების ფორუმის საქართველოს ეროვნული პლატფორმა არის საქართველოში რეგისტრირებული ადგილობრივი და საერთაშორისო არაკომერციული იურიდიული პირების გაერთიანება, რომლებიც მიზნად ისახავენ აღმოსავლეთ პარტნიორობის პრალის, ვარშავისა და ვილნიუსის სამიტების ერთობლივი დეკლარაციებითა და ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის ევროკავშირ-საქართველოს ასოცირების შესახებ შეთანხმებით და სხვა ერთობლივი ღონისძიებებით განსაზღვრული მიზნების განხორციელების ხელშეწყობას.

Eastern Partnership Civil Society Forum Georgian National Platform is an association of local and international non-commercial legal entities registered in Georgia, aiming to promote and implement the goals set by the Joint Declarations of the Prague, Warsaw and Vilnius Eastern Partnership Summits and the EU-Georgia Association Agreement of European Neighborhood Policy and other joint events.

ავტორი: ქეთევან ცხაკაია, დავით ცისკარიძე

რედაქტორი: თამარ ნეფარიძე

© აღმოსავლეთ პარტნიორობის სამოქალაქო საზოგადოების ფორუმის საქართველოს ეროვნული პლატფორმა

ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების ხელმოწერით საქართველომ აიღო ვალდებულებები, შესაბამის სფეროებთან ერთად, მოახდინოს ნარჩენების მართვის სექტორის ჰარმონიზაცია ევროკავშირის მოთხოვნებთან.

საქართველოს კანონი “ნარჩენების მართვის კოდექსი”, რომელიც 2015 წლის 15 იანვრიდან ამოქმედდა, მიზნად ისახავს ნარჩენების მართვის სფეროში სამართლებრივი საფუძვლების შექმნას ისეთი ღონისძიებების განხორციელებისთვის, რომლებიც ხელს შეუწყობს ნარჩენების პრევენციას, მათი ხელახალი გამოყენების ზრდასა და ნარჩენების გარემოსთვის უსაფრთხო გზით დამუშავებას. მომდევნო წლებში მნიშვნელოვნად უნდა შეიცვალოს საქართველოს ნარჩენების მართვის სექტორი. ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების თანახმად, ქვეყანაში უნდა ჩამოყალიბდეს ნარჩენების მართვის სისტემა, რომელიც შესაბამისობაში იქნება ევროკავშირის მოთხოვნებთან.

ნარჩენების მართვის ეროვნულ სტრატეგიაში ნათლად არის აღნიშნული, რომ საქართველო ისწრაფვის, გახდეს ნარჩენების პრევენციასა და რეციკლირებაზე ორიენტირებული ქვეყანა.

განსაკუთრებული როლი ნარჩენების მართვაში ეკისრება მუნიციპალიტეტებს. კერძოდ, 2019 წლიდან ყველა მუნიციპალიტეტს ეკისრება ნარჩენების სეპარირების ვალდებულება, ხოლო 2025 წლისთვის უნდა იყოს ჩამოყალიბებული ქალაქის, პლასტიკის, მინისა და მეტალის წარმოშობის წყაროსთან სეპარირების სისტემა. ამდენად, ქვეყნის ადგილობრივი თვითმმართველობები და მთლიანად საზოგადოება ახლო მომავალში ახალი, მნიშვნელოვანი გამოწვევების წინაშე აღმოჩნდება.

ნარჩენების წყაროსთან სეპარირების სისტემის წარმატებით დანერგვა პირდაპირ კავშირშია მოსახლეობის ცნობიერებასთან და მის აქტიურ ჩართულობასთან ამ პროცესში. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებათა განხორციელება ყველა მუნიციპალიტეტში.

ნარჩენების მართვის სფეროში საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება უმნიშვნელოვანეს ეტაპს წარმოადგენს მოსახლეობაში ნარჩენების პრევენციისა და აღმოფხვრის თვალსაზრისით. როგორც დღევანდელი მდგომარეობა გვიჩვენებს, ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებები არასაკმარისია, რადგან არ გააჩნია მასშტაბური ხასიათი და არ ფარავს როგორც ყველა სამიზნე ჯგუფს, ისე სრულიად საქართველოს ტერიტორიას. ინფორმაციის ნაკლებობა ინვესტს სტიქიური ნაგავსაყრელების მომრავლებას და ნარჩენების მიმართ მოსახლეობის დაუდევარი დამოკიდებულების ჩამოყალიბებას, რაც, ასევე, ნეგატიურ გავლენას ახდენს გარემოს მდგომარეობაზე, უარყოფითად აისახება როგორც მოსახლეობის ცხოვრების პირობებზე, ისე ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებაზე, კერძოდ, ტურიზმის ინდუსტრიის განვითარებაზე.

ზოგადად, ნარჩენების მართვის პოლიტიკის დანიშნულებაა ნარჩენების რეციკლირებაზე ორიენტირებული საზოგადოების ჩამოყალიბება. საზოგადოებას და ცალკეულ ადამიანებს დიდი როლი ეკისრებათ ნარჩენების მართვის პროცესში.

ნარჩენების მართვის თანამედროვე მიდგომების დანერგვა მუნიციპალურ დონეზე, კერძოდ, ნარჩენების წყაროსთან სეპარირება მოითხოვს მოსახლეობის აქტიურ ჩართვას აღნიშნულ პროცესში, ხოლო მოსახლეობის ჩართულობის დონე დაკავშირებულია მაღალ საზოგადოებრივ ცნობიერებასთან, კერძოდ, გარემოს დაცვისა და ნარჩენების მართვის სფეროში. საზოგადოებრივი ცნობიერების ფორმირება პირდაპირ კავშირშია ამ სფეროში განათლებასა და ინფორმირებულობასთან.

სახელმწიფომ უნდა მიიღოს საჭირო ზომები ნარჩენების მართვის მიმართ მოსახლეობაში ახალი დამოკიდებულებისა და მიდგომის ჩამოსაყალიბებლად. ქვეყანაში აუცილებელია შეიქმნას **მოსახლეობის გარემოსდაცვითი და, მათ შორის, ნარჩენების მართვის შესახებ განათლებისა და ინფორმირების შესახებ ერთიანი სისტემა**, რომელიც უზრუნველყოფს ყველა დაინტერესებული მხარის ჩართვას ამ პროცესში. კერძოდ, საჭიროა შემდეგი ძირითადი მიდგომების განხორციელება:

- „მოსახლეობის გარემოსდაცვითი განათლებისა და აღზრდის შესახებ“ კანონის მომზადება და მიღება, რომელიც ხელს შეუწყობს გარემოსდაცვითი განათლების საყოველთაო სისტემის შექმნას;
- სსიპ „გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის“ როლის გაძლიერება რეგიონული განყოფილებების შექმნით, რაც ხელს შეუწყობს აღნიშნული ცენტრის საქმიანობის ქმედითობისა და შედეგიანობის ამაღლებას;
- არასამთავრობო ორგანიზაციების საქმიანობის ხელშეწყობა მოსახლეობის გარემოსდაცვითი განათლებისა და ინფორმირების საქმეში მათი როლის ამაღლების მიზნით. არასამთავრობო ორგანიზაციებს შესწევთ უნარი, საკმაოდ დიდი წვლილი შეიტანონ მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლებისა და, შესაბამისად, მოტივაციის ამაღლების საქმეში ნარჩენების მართვის თანამედროვე მიდგომების დანერგვისთვის;
- სხვადასხვა მიზნობრივი ჯგუფებისთვის საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება, რათა ჩამოყალიბდეს ნარჩენების პრევენციისა და რეციკლირების აუცილებლობის აღქმა და სწორი გაგება, ამ საქმეში კრეატიული მიდგომების დანერგვა;
- საგანმანათლებლო დაწესებულებების შესაძლებლობების მაქსიმალურად გამოყენება. კერძოდ, ახალი სამაგისტრო პროგრამების შექმნა, რომელიც მიმართული იქნება მოსახლეობის გარემოსდაცვითი ცნობიერების საქმიანობის დაგეგმვასა და რეალიზაციაზე.

-
- ნარჩენების მართვის მუნიციპალური სანარმოების ურთიერთობების გაუმჯობესება საგანმანათლებლო დაწესებულებებსა და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან ნარჩენების მართვის შესახებ მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლებაზე მიმართული საქმიანობის ერთობლივად განხორციელებისთვის;
  - მასმედიის, განსაკუთრებით ადგილობრივი მასმედიის როლის ამაღლება ნარჩენების მართვის სფეროში მიმდინარე პოლიტიკის დანერგვის ხელშესაწყობად და მოსახლეობის შესაბამისი ინფორმირების მიზნით.

საქართველოს ეროვნული პლატფორმა
ტელ.: +995 32 293 11 28
მობ.: +995 570 10 44 90; +995 570 10 15 28
ელ-ფოსტა: np@ei-lat.ge
ვებგვერდი: eap-csf.ge